

Päivi Räsänen kd ym.

Lakialoite laiksi tuloverolain 57 ja 98 a §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan, että tuloverolain (1535/1992) 57 §:n 1 momenttiin lisätään uusi 3 kohta ja 98 a §:ään lisätään uusi 2 momentti, jonka perusteella yhteisö sekä luonnollinen henkilö ja kuolinpesä saa vähentää verotuksessa kehitysyhteistyöhön antamansa lahjoituksen tietyin rajoituksin. Rahalahjoituksen tulee olla vähintään 850 euroa ja enintään 50 000 euroa, ja sen saajan tulee olla vakiintunut kehitysyhteistyötä tekevä kansalaisjärjestö.

PERUSTELUT

Tuloverolain 57 §:n perusteella yhteisöllä on mahdollisuus tehdä tulostaan lahjoitusvähennys vähintään 850 euron ja enintään 250 000 euron suuruisesta rahalahjoituksesta, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueeseen kuuluvalla valtiolla tai Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle, samoin kuin vähintään 850 euron ja enintään 50 000 euron suuruisesta rahalahjoituksesta, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen sellaiselle Verohallituksen nimeämälle Euroopan talousalueella olevalle yhdistykselle, säätiölle tai edellä mainittujen yhteydessä olevalle rahastolle, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tai taiteen tukeminen taikka suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen.

Tuloverolaissa on myös 1.1.2016 alkaen voimassa oleva, lailla 1546/2015 lisätty 98 a §, jonka perusteella luonnollisen henkilön ja kuolinpesän on mahdollista tehdä lahjoitusvähennys puhtaasta ansiotulostaan vähintään 850 euron ja enintään 500 000 euron suuruisesta rahalahjoituksesta, joka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle.

Lahjoitusvähennystä supistettiin 1980-luvun lopulla toteutetussa ns. kokonaisverouudistuksessa siten, että vähennyskohteita leikattiin ja samalla yksityishenkilöiden oikeus vähennykseen poistettiin. Vähennysoikeuden rajoittaminen perustui lyhyeltä ajalta saatuihin kokemuksiin, joiden

Lakialoite LA 33/2016 vp

pohjalta esimerkiksi humanitääriseen avustustoimintaan annettujen lahjoitusten määrän arvioitiin pysyvän vähäisenä. Suomalaisen tieteen, taiteen ja kulttuuriperinnön tukeminen on tärkeää. Yhtä tärkeää Suomen on kuitenkin pitää kiinni kansainvälisistä sitoumuksistaan ja tehdä oma osuutensa yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Suomi on sitoutunut kasvattamaan kehitysyhteistyömäärärahojaan 0,7 %:iin. Suomi sitoutui YK:n kehitysstrategian mukaiseen 0,7 %:n tavoitteeseen jo 1970-luvun alussa. Tämän lisäksi Suomi on sitoutunut tavoitteeseen myös osana EU:n yhteistä tavoitetta. Hallituksen säästötoimien myötä kehitysyhteistyömäärärahat ovat laskeneet merkittävästi, ollen kehyskaudella 2017—2020 keskimäärin 0,39 % suhteessa bruttokansantuloon. Saavuttaaksemme 0,7 %:n tavoitteen tarvitaan toimenpiteitä, joilla lisätään kansalaisten halua vaikuttaa kehitysyhteistyön edistämiseen.

Kehityspolitiikka on olennainen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Etäiseltä tuntuvat maailman tapahtumat vaikuttavat myös suomalaisten hyvinvointiin. Kehityksen, turvallisuuden ja ihmisoikeuksien välisten yhteyksien, ns. laajan turvallisuuden, merkitys on viime vuosina kasvanut. Kun ihmisten elinolosuhteet paranevat, niin myös levottomuuksien ja konfliktien riski vähenee. Kehityspolitiikalla ja kehitysyhteistyöllä voidaan vaikuttaa myös sellaisiin Suomeakin koskettaviin kysymyksiin kuin kansainvälinen rikollisuus, ympäristötuhot, huumeet, pandemiat ja laitton siirtolaisuus.

Kehitysyhteistyö on katastrofien ennaltaehkäisyä, ja se on paljon halvempaa kuin jälkihoitona toimitettava humanitaarinen apu. Kehityspolitiikkaan ja kehitysyhteistyöhön osallistumisella on Suomelle myös ulkopoliittinen merkitys.

Kansalaisjärjestöillä on tärkeä rooli Suomen kehityspolitiikan kokonaisuudessa. Kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyö täydentää julkista kahdenvälistä, monenkeskistä ja EU:n kehitysyhteistyötä. Kansalaisjärjestöjen lisäarvo on niiden suorat kontaktit ruohonjuuritasolle sekä arvokas työ kansalaisyhteiskunnan vahvistamisessa kehitysmaissa.

Ulkoministeriön hallinnonalaan kuuluva kehitysyhteistyö on tarkoin valvottua toimintaa. Yleisesti ottaen valtaosa kehitysyhteistyövaroista menee perille. Väärinkäytökset ovat harvinaisia, viime vuosina määrältään muutama promille kehitysyhteistyövaroista. Ulkoministeriön alueosastoilla on keskeinen vastuu omien hankkeidensa evaluoinnista ja tarkastuksesta. Rahan käyttöä ja kumppanimaiden kanssa sovittujen tulosten saavuttamista valvotaan ja tarkastetaan monin tavoin.

Laajentamalla lahjoitusvähennysoikeutta koskemaan myös kehitysyhteistyötä voidaan kannustaa suomalaisia konkreettiseen yhteisvastuuseen ja auttamiseen, tukea pitkälti vapaaehtoistoimintaan perustuvaa kolmatta sektoria sekä edesauttaa kehitysyhteistyötavoitteiden saavuttamista. Suomi on yksi harvoista länsieurooppalaisista maista, joissa lahjoitusten verohelpotusjärjestelmä on hyvin suppea. Laajempi lahjoitusjärjestelmä vähentää verotuloja, mutta hinta on pieni, jos kannustevaikutuksen avulla voidaan edistää ns. laajaa turvallisuutta. Aloitteessa lahjoituksille asetetaan ala- ja yläraja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Lakialoite LA 33/2016 vp

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tuloverolain 57 ja 98 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään tuloverolain (1535/1992) 57 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 504/2010, uusi 3 kohta ja 98 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1546/2015, uusi 2 momentti seuraavasti:

57 §

Lahjoitusvähennys

Yhteisö saa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla vähentää tulostaan:

3) vähintään 850 euron ja enintään 50 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty sellaiselle Verohallinnon nimeämälle Euroopan talousalueella olevalle yhdistykselle, säätiölle tai jonkin edellä mainitun yhteydessä olevalle rahastolle, jonka varsinaisena tarkoituksena on kehitysyhteistyön harjoittaminen.

98 a §

Luonnollisen henkilön lahjoitusvähennys

Luonnollinen henkilö ja kuolinpesä saa vähentää puhtaasta ansiotulostaan vähintään 850 euron ja enintään 50 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty sellaiselle Verohallinnon nimeämälle Euroopan talousalueella olevalle yhdistykselle, säätiölle tai jonkin edellä mainitun yhteydessä olevalle rahastolle, jonka varsinaisena tarkoituksena on kehitysyhteistyön harjoittaminen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Lakialoite LA 33/2016 vp

Helsingissä 18.5.2016

Päivi Räsänen kd

Sari Tanus kd

Sari Essayah kd

Antero Laukkanen kd

Peter Östman kd